

Potockich

Dzielnice: Wawer

Osiedla: Marysin Wawerski

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy:

Opis

Potoccy - magnacki ród herbu Pilawa wywodzący się z miejscowości Potok niedaleko Jędrzejowa. Pierwsze datowanie rodziny nastąpiło prawdopodobnie w roku 1236 a znani z imienia to Żyrosław z Potoka oraz Sulisław. Jego przedstawiciele zaczęli odgrywać ważną rolę w dziejach państwa od XVI w., wiek później byli najbogatszą rodziną Rzeczypospolitej, zaznaczyli się szczególnie w dobie stanisławowskiej. łącznie wywodziło się z niej 37 senatorów, 4 hetmanów i prymas Polski. Ród dzieli się na trzy główne linie - hetmańską (tzw. "Srebrna Pilawa"), prymasowską (tzw. "Złota Pilawa") oraz wielkopolską (najstarsza - tzw. "Żelazna Pilawa"). Najsłynniejsi przedstawiciele rodu to:

Jakub (1481-ok. 1551) - podsędek i podkomorzy halicki uznawany za historycznego protoplastę rodu.

Mikołaj (1517-1572) - syn Jakuba, rotmistrz króla Zygmunta Augusta, właściciel majątku Złoty Potok.

Andrzej (1532-1575) - chorąży kamieniecki.

Andrzej (1553-1609) - kasztelan kamieniecki.

Stanisław Rewera (1579-1667) - hetman wielki koronny, wybawiciel Jana Kazimierza z opresji pod Zborowem, w czasie potopu szwedzkiego dowódca prawego skrzydła polskiego w bitwie pod Warszawą.

Mikołaj zwany "Niedźwiedzią Łapą" (1593-1651) - kasztelan krakowski i hetman wielki koronny, uczestnik bitwy pod Cecorą, Żółtymi Wodami i Korsuniem.

Dominik Jakub (1608-1639) - prowincjał zakonu dominikanów.

Feliks Kazimierz (1630-1702) - hetman wielki koronny i kasztelan krakowski, uczestnik bitew pod Wiedniem i Parkanami.

Dominik (1646-1683) - podkomorzy halicki, podskarbi nadworny koronny za panowania Jana III Sobieskiego.

Andrzej (zm. 1691) - hetman polny koronny, uczestnik bitew pod Chocimiem i Wiedniem.

Feliks Kazimierz zw. Felicjanem Szczęsnym (zm. 1702) - hetman wielki koronny, przyjaciel króla Jana III Sobieskiego, uczestnik bitwy pod Chocimiem.

Teodor Andrzej (1664-1738) - prymas Polski od 1722 roku.

Eustachy (1720-1768) - cześnik koronny, generał artylerii, założyciel w 1762 roku jurydyki Mariensztat (miasto Marii - na cześć żony Marianny z Kątskich).

Anna Teresa (1746-1810) - krajczyni koronna, żona Józefa, matka Jana (pisarza) i Seweryna (pośła).

Roman Ignacy Franciszek (1750-1809) - brat Stanisława Kostki, marszałek wielki litewski, polityk, działacz polityczny, współtwórca Konstytucji 3 Maja (opisany w osobnym biografii).

Stanisław Szczęsny (1753-1805) - współtwórca konfederacji targowickiej.

Stanisław Kostka (1755-1821) - brat Romana Ignacego Franciszka, polityk, współtwórca Konstytucji 3 Maja, właściciel Wilanowa (opisany w osobnym biogramie).

Anna z Lubomirskich (1760-1836) - żona Stanisława Kostki, założycielka parku romantycznego w Morysinie i fundatorka położonych w nim budowli - pałacyku z rotundą oraz oraculum.

Antoni Protazy (1761-1801) - pionier polskiego kapitalizmu, założyciel licznych kantorów bankowych i handlowych w Warszawie doby stanisławowskiej.

Jan Nepomucen (1761-1815) - pisarz ("Rękopis znaleziony w Saragossie"), podróżnik, polityk, etnograf, archeolog. W 1788 roku założył w pałacu Leszczyńskich-Potockich (dziś plac Bankowy, dawniej ulica Rymarska 744, łącząca Senatorską z Leszno), Drukarnię Wolną. podlegała ona jedynie cenzurze kościelnej i mogła oficjalnie drukować sprawozdania sejmowe, broszury i inne ulotne pisma polityczne.

Seweryn (1762-1829) - brat Jana, poseł, senator, krajczy wielki koronny.

Stanisław (1776-1830) - generał adiutant Jego Cesarskiej Mości, jedna z pierwszych ofiar powstania listopadowego, zastrzelony prawdopodobnie przez powstańców próbując wytłumaczyć im, że zryw nie ma sensu. Upamiętniony przez cara Mikołaja I - dziś nieistniejącym - imponującym obeliskiem na Placu Saskim.

Aleksander Stanisław (1778-1845) - dziedzic dóbr wilanowskich, który wraz z żoną, Anną z Tyszkiewiczów (1779-1867), mieszkał w Bażantarni, nazwanej dwa lata później na cześć córki Natolinem.

Alferd Wojciech (1786-1862) - syn Jana (pisarza), pierwszy ordynat łańcucki.

Teofila Klaudyna z Działyńskich (1801-1836) - synowa Jana (pisarza), patriotka opisana w osobnym biogramie.

August (1806-1867) - właściciel dóbr wilanowskich od 1845 roku, który rozwinął tam działalność budowlaną pod kierunkiem Henryka Marconiego (budynek szpitala p.w. św. Aleksandra - ku czci ojca - oraz kościół parafialny p.w. św. Anny - ku czci matki). Franciszkowi Marii Lanciemu zlecił za to projekt i wykonanie ujeżdżalni, strzelnicy, wozowni, mostu przy bramie pałacowej, domku dozorczy i istniejącej do dziś karczmy (al. Wilanowska 204 na wysokości ul. Dominikańskiej).

Delfina z Komarów (1807-1877) - uczennica Fryderyka Chopina, przyjaciółka Zygmunta Krasińskiego, autorka licznych listów.

Ewa Karolina z Sułkowskich (1814-1881) - założycielka Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia.

Aleksandra z Potockich (1818-1892) - żona Augusta, działaczka charytatywna, właścicielka Wilanowa.

Adam Józef (1822-1872) - polityk galicyjski, zwolennik autonomii tego regionu.

August (1847-1905) - pionier sportu wyścigowego, dziedzic Jabłonny, birbant warszawski, zwany pieszczotliwie hrabią Guciem.

Tomasz Ludwik (1860-1912) - jeden z fundatorów Teatru Polskiego w Warszawie.

Józef Mikołaj (1862-1922) - podróżnik, bibliofil, renowator rodzinnego pałacu przy Krakowskim Przedmieściu, do którego w 1921 roku sprowadził bardzo cenny księgozbiór (zniszczony podczas Powstania Warszawskiego).

Jakub Ksawery (1863-1934) - jeden z najbogatszych Polaków II Rzeczypospolitej, jeden z fundatorów Instytutu Radowego w Warszawie, donator tutejszego Muzeum Narodowego, któremu przekazał wiele dzieł sztuki.

Alfred Antoni (1886-1958) - ostatni ordynat łańcucki.

Józef Alfred (1895-1968) - dyplomata, wieloletni ambasador Rzeczypospolitej w Madrycie.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: nazwa jest prawdopodobnie jeszcze przedwojenna. Zachowana podczas przyłączenia tych terenów do Warszawy 1951.05.15.

A takie oto uzupełnienie otrzymaliśmy od *ceramiki do*:

Wcześniej ulica nazywała się Aleja Armii Czerwonej. Jeden z radnych stwierdził, że tak nieprzejezdna ulica (wydma) niegodna jest takiej nazwy i nazwę zmieniono.
